

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naložnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za Inerate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Turčija in Ogrsko.

Ogrsko imenujejo mnogokrat — iztočno državo, kakor bi hoteli s tem reči, da živi na Ogrskem konglomerat najrazličnejših narodnosti raznih ver pomešanih, nad katerimi vlada z brezobzirno absolutnostjo edini pol. narod v državi — Madžari. Ti so gospodje, uživajoči vse pravice, drugi so sluge, noseči vsa bremena brez najmanjše pravice. Danes preganjajo in zatirajo gospodujoči Madžari v imenu enotne madžarske državne ideje, vse one n. a. t. državo, katere so 1848. in pozneje, ko se je snovalo novo Ogrsko na vse načine vabili v svoj tabor, obetajoč jim politično prostost in vse državljanske pravice. Ko je bila država ustanovljena in utrjena, so kakor do sedaj še vedno, Madžari pozabili dano besedo, da, svoje obljube so premenili v pravo nasprotje, uklenivši vse narodnosti, s katerih pomočjo so osnovali svojo državo, v sužnost, nad katero se že ves civilizovani svet zgraža.

Razmere na Turškem so onim na Ogrskem 1848. l. nekako podobne. Tudi na Turškem žive razne narodnosti različnih ver jedna poleg druge, tudi nad njimi je vladal turški element in mohamedanizem z absolutno močjo. — Posledica te turške in mohamedanske samovlade v mnogonarodni državi je bil oni moralni in gospodarski bankrot, iz katerega je turško državo rešila mladoturška revolucija. Zanimivo je in poučno posebno za nemške centraliste v Avstriji in za madžarske šoviniste na Ogrskem, spoznati vodilno misel mladoturške politike. Slavni Midat-paša, oče mladoturškega gibanja in turškega političnega preporoda piše: „Začenjam podirati legendo o turški nespravljivi

vosti in o turškem fanatizmu. Načelo izlamizma sloni na demokratizmu in svobodi. Po pridobitvi Carigrada je pozval sultan Muhamed II. mnogo odličnih mož in med njimi tudi grškega patrijarha. Patrijarhu je sultan naproti vse svoje ministere, ki so vstopili v dvorano, in tudi sam deset korakov naprej, da takega sultana še ni bilo. Ko narodi, ki so bili izgubili turškega znakovnika, so se na turški strani v državo, katere so predhodno na Španski in drugih držav in vsi so načelniki na turškem ozemlju.“

Ako so s aritelji prve ustave naglašali demokratizem in svobodo izlamizma, prirejajo Mladoturki ali prevstvaritelji prve ustave temu demokratizmu prave trijumfe. Na Turškem so se sedaj spravile in pomirile narodnosti med sabo. Dogajajo se v raznih mestih po proglašenju ustave prizori, ki nam pričajo, da so se najsrdečiji nasprotniki združili in sprijaznili, ker jim je bila zopet povrnjena svoboda. Že v proglasu drugovercem pravijo Mladoturki, da hočejo njih podporo in da računajo na to. V skopljanskem okraju se organizirajo Mladoturki, pa povabili so tudi srbske in bolgarske učitelje in metropolitanske namestnike, naj se organizirajo ter je vabijo v svoje odbore. Seveda se ne more reči, da ni to postopanje preračunjeno, ali da je odkritesčno, o tem nam priča dejstvo, da so pozvali tudi enega Grka in enega Armenca v novo ministerstvo.

Mladoturkom se gre sedaj za to, da utrde in si ohranijo na novo pridobljeno ustavo. V svojem postopanju kažejo Mladoturki energijo, izborno

organizacijo in kar je glavno, veliko političnega takta proti drugovercem in še posebno proti pravoslavim, katerih je 40% od vsega prebivalstva v evropski Turčiji.

Vse to nas sili, da primerjamo delo, ki so ga Madžari storili za svojo svobodo 1848. l. z onim, ki ga delajo 1907. l. Madžari niso bili takti 1848. leta in niso tudi danes. Vtepli so si v glavo, da morajo vstvariti jednotno državo in v tej fiksni ideji ne izbirajo sredstev. Iskali so zares podpore pri narodnostih, pa samo trenutno in z namenom, da jim bodo za to povračali pozneje z odrekanjem pravic in s preganjanjem. In vendar so narodni in verski odnašaji na Ogrskem onim na Turškem podobni, razlika je pa ta, da Madžari na Ogrskem nimajo večine, dočim jo imajo Muslimani na Turškem. In kako postopajo vkljub temu Madžari? Poglejte pred vsem volilno pravico, ki je tako preračunjena, da zavaruje madžarskemu življu nadvlado v deželi, pogledajte vsa mogoča preganjanja, ječe, globe za kakeršnokoli in tudi najmanjšo stvar, samo da se narodnosti ponižajo, oplašijo in da se je odtuji same sebi in svojem bitju. S šolsko protinarodno politiko gre roko v roki tudi gospodarska politika. S kratka, Ogrska je in mora biti samo za Madžare. Samo oni morejo biti na Ogrskem gospodarji, samo oni smejo biti „zgoraj“. Je li na Ogrskem pravi Srb, Romun ali Slovak, ne morda kak renegat, ampak aktiven politik, postal še kedaj minister? Nikdar! In kaj je s Hrvatsko? Hrvatska ima z Ogrsko skupne ministre, kateri so najbolj šovinistiški madžarski nacionalci in kateri upravljajo tudi hrvatske finance, trgovino, železnice itd. Nikdar še, od-

kar obstoji med Ogrsko in Hrvatsko nagodbno razmerje, niso Madžari v interesu dobrih odnošajev s Hrvatsko storili to, da bi bil, recimo, trgovinski Hrvat. Ne samo da niso tega storili, napravili so tudi iz onega ministra, katerega delovanje bi moralo biti posvečeno Hrvatski, svojega sužnja, ki dela proti interesom svoje domovine.

Ne vem, kaj bi Madžari rekli, ako bi Hrvatje zahtevali, naj bo finančni minister Hrvat. Bržkone bi Wekerle planil na noge in obsul Hrvate s celo množico veleizdajskih obtožb, proglasil bi je za upornike, revolucionarce, rušitelje enotne madžarske države itd. itd. In vendar, kaj bi bilo bolj umestno, nego ta zahteva? Da, bilo bi naravno in umestno za one, kateri vodijo politiko, ki tvori temelj pravne moderne države, ne pa politiko, katera podira te temelje in katera mesto, da bi vplivala pomirljivo, draži in neti prepire in sovraštvo. To njih šovinistiško stališče je bil razlog, da Madžari niso mogli z uspehom izvesti svojo borbo za neodvisnost. Madžarsko pleme ni zmožno vstvariti si kredit in spoštovanje mirnega in kulturnega elementa, pri katerem bi drugorodci iskali zaščite in pomoči, baš nasprotno, ta element vedno odbija. Neki dogodki so zadosten dokaz za to ter tudi obenem pričajo, da ta pot ne vodi do uspeha.

Turčija, oziroma mladoturško gibanje stoji danes pred Ogrsko, katera se tako rada sklicuje na Anglijo. Na Turškem se uvaja ustava, Ogrsko daje na Hrvatskem ustavo rušiti in teptati. Na Turškem se uvaja volilna pravica na najširši podlagi, brez obzira na narodnostne in verske razlike, Ogrska hoče uvesti volilno pravico, s pomočjo katere bode vstvarila državljane prvega, drugega in tretjega reda. Turčija sprejema med svoje ministre Grke in Rumunce, Ogrska goni Hrvate celo iz službe na državnih železnicah na Hrvatskem.

Politični pregled.

Domače dežele.

V skupni seji vzajemnih ministrov ter bar. Becka, fin. ministra Korytowskega in ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerla je bil določen najprej skupni proračun za 1909. leto kakor bo predložen delegacijam. Vnanji minister je poročal o političnem položaju ter o vplivu dogodkov na Turškem na evropsko politiko. Skupni fin. minister in vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine je poročal o vplivu mladoturškega gibanja na okupirane dežele. Dejal je, da ako se bo mladoturško gibanje držalo v mejah in oblikah, katere bi opravičevale zaupanje evropskih držav, da je pač mogoče, da

LISTEK.

Primož Trubar.

K njegovi štiristoletnici.
(Dalje.)

Izmed glavnih katoliških institucij je ostala Trubarju še najbolj simpatična izpoved; splošno jo sicer zamejuje, češ, tudi „ta očiti grešnik . . . se je le gospodi Bogu s kratkimi besedami izpovedal, kir je djal, Bug bođi milostiv meni Grešniku“, vendar pa dostavlja mnenju, da „se privatna absolucija nema čisto gori vzdigniti, ne zatreti“, opombo: „ . . . v taki (izpovedi, privatni absoluciji) se mogo ti mladi preprosti ludi izprašati inu podučiti v ti pravi veri, te slabe visti potroštati, inu ti očiti grešniki posvariti.“ Najvažnejši dokaz proti celibatu mu je bila narava, zato je zahteval, da „se ima timu zcludiju zubper v sem lndem, kir prez zakona ne mogo te čistosti deržati, . . . v ta pravi zakon

božji stopiti dopustiti“, ter branil oženjene duhovnike pred škofom z besedami: „Umreti hočeje v zakonu, in ne oštati v vlačugarstvu.“ O postajanju romanjskih cerkva si je bil ustvaril s svojim zdravim domačim razumom in pod vplivom žalostnih domačih razmer uničujočo sodbo. Ni mu šlo v glavo, „da bi bilo v dosti cerkvah device Marije mleko in dosti glav svetiga Štefana . . .“ ter Slovence poziva: „ . . . vprašajte, skuzi koga, koku in kadaj so lete ene nove cerkve v naših deželah . . . gori prišle . . . Ne so li vse te iste cerkve le od tih hudičevih ležnjivih bab, kurb inu hudih ljudi gori prišle? H timu so ti farji, menih, cehmoštri inu mežnarji za volo njih trebuha redle pomagali . . .“ In jezno je vzkliknil: „O ti boga, slepa, nedomišlna preproščina, o vi slipi, vražji, lakomni farji inu neumna huda gospoščina, kir h timu molčite . . .“ O svetniških podobah mu je izvabil spomin na očeta-cehmoštra, ki je bil dal v

svoji cerkvi napraviti „jogrom velike brade in mustače po turško in hrvaško namalati“ ter plačal slikarju zato „20 zlatov vogerskih“, sledečo karakteristično sodbo: „ . . . Te iste bi bil bulje naluzil, da bi bil ene štiri voli kupel, inu tim bozim sosedom dal, de bi ž njimi bili orali, suje otroke živili“ . . . Razven teh in sličnih „norih in malikovskih falš božjih služb . . .“ koker . . . praznovanje, kađenje, kropila . . .“ je zmrzel sčasoma posebno katoliško mašno daritev, proti kateri je skompiliral posebno razpravo ter dođal tudi svojim prestavam tuintam kako lastno ali sebi posebno dopadljivo razlago biblije, kakor: „Kristus pravi, vzamite, jejte, ne pravi ofrujte, zaperrite, nosite okuli“; ali večerja je postavljena le „tim živim, kir jejdo in pijo“, ne pa mrtvim, ki ne morejo jesti in piti.

(Dalje prih.)

se začno tudi v Bosni in Hercegovini neke reforme. Skupna vlada, to se je posebno poudarjalo, posvečuje bosanskem vprašanju posebno pozornost. Ni se bati, da ni že zdavnaj poskrbela za vse možne dogodke. (To se pravi po naše, Burianova vlada je nabrala povsod dovolj žandarjev in vojakov s potrebno municijo ter pripravila zadostno število zaporov za vse one „veleizdajnike“, katere ji bode tvrdka Nastić in drugovi naznanila.) Med ministri vlada o bosanskem vprašanju popolno soglasje, kakih sklepov o tem pa niso storili. Tako pravi vljudni vladni poročevalec, misli pa s tem, da se bode bosansko vprašanje tudi še nadalje reševalo s hišnimi preiskavami, zapiranjem raznih ljudi in z razsodbami, ki nič ne zaostajajo za svetovno znanimi obsodbami Slovakov na Ogrskem.

V skupni seji ministrov se je govorilo tudi o trgovinski pogodbi s Srbijo, katera je bila v srbski skupščini že sprejeta. Večina ministrov je baje tega mnenja, da treba spolniti srbski vladi dano obljubo in uvesti pogodbo na temelju pooblastilnega zakona v veljavo, še predno se avstrijski parlament zopet snide. Proti tej nameri vlade so nastopili češki in nemški agrarci skupno akcijo, zahtevajoč, da se to ne sme zgoditi, da treba marveč pogodbo predložiti parlamentu. Nižjeavstrijska trgovska zbornica je vladi predložila peticijo, v kateri zahteva, naj se sklenjena pogodba na temelju pooblastilnega zakona uveljavi. Peticija pravi, da je pogodba sklenjena tako, da se je na troške avstrijske industrije ustreglo vsem zahtevam agrarcev in da bi torej nikakor ne bilo umestno uveljavljanje te pogodbe še nadalje zavlačevati. — Vsa agitacija agrarcev proti trgovinski pogodbi s Srbijo je, če si stvar dobro ogledamo, frivolna igra z interesi prebivalstva in brezvestno mamenje kmetskega ljudstva, kateremu bi nekoliko veleposestnikov rado vteplo v glavo napačno prepričanje, da bi uveljavljanje te pogodbe oškodovalo njih interese. Kdor zna in hoče misliti, presodi lahko sam. Po novi pogodbi bo dovoljeno upeljati iz Srbije 35 tisoč zaklanih volov in 70 tisoč zaklanih prešičev na leto. S tem ni pokrit niti deseti del tega, kar samo Dunaj ali Budimpešta v enem letu konsumira. Po prejšnji pogodbi je znašal uvoz iz Srbije za 1905. leto 71.941 volov in 112.511 prešičev; bil je torej skoro dvakrat tako velik. Prej se je plačevalo carine za vola, težkega 600 kg, 8 K — sedaj pa 56 K 40 v, prej za prešiča težkega 200 kg 3 K, sedaj pa 20 K. — Za 100 kg pšenice se je plačevalo prej 1 K 50 v, sedaj 6 K 30 v, za 100 kg koruze prej 50 v, sedaj 2 K 80 v. Je li srbska konkurenca mogoča, ako pomislimo, da se žito, vino, sadje in živina z Ogrskega lahko uvažata v poljubnih množinah v Avstrijo brez vsake carine? In vendar delajo agrarci in naši klerikalci radi te pogodbe toliko zdražbe in sleparijo ljudstvo z bajkami o oškodovanju kmetijskih koristi. To je tem bolj brezvestno, ker naši kmetje itak ne prodajajo svoje živine na Dunaj in v druga velika mesta, ampak vse le domačim mesarjem, kateri že niso prej kupovali srbske živine in je tudi sedaj ne bodo.

Listi poročajo, da je cesar na predlog ogrske vlade odklonil potrditev novoizvoljenega glavarja srbske pravoslavne cerkve patrijarha Zmejanovića. Ogrska vlada je imela svojega kandidata za to mesto v osebi Lukijona Bogdanovića, ki pa ni dobil na cerkvenem kongresu niti jednega glasu.

Zmejanović je bil kandidat radikalcev ter je dobil kandidat samostalcev Miron Nikolić 30 glasov. Madžari so s tem, da so zaprečili potrditev prostoizvoljenega patrijarha, segli na zadnjo srbsko institucijo, ki je dosedaj še uživala nekako prostost, spodkopali so in uničili autonomijo srbske cerkve. Da je prišlo do tega, so zakrivali srbski radikali, kateri so se odcepili od srbsko-hrvatske koalicije; to jim je v zahvalo, da so se Madžarom udinjali na vse načine, da niso stopili v opozicijo proti zloglasnemu Aponijevem šolskemu zakonu, da se niso potegovali za železniško pragmatiko na Hrvatskem in da so mirno prenašali vsa madžarska nasilstva na Ogrskem in na Hrvatskem. Da, še po izvolitvi Zmejanovića so poslali deputacijo v Budimpešto beračit, naj Wekerle milostno predlaga, naj cesar novega patrijarha potrdi. Sad te pogrešene in napačne politike je zguba autonomije srbske cerkve, nad katero bode v bodoče gospodarila madžarska vlada. Dotični odlok, s katerim se potrditev odklanja, pravi, da naj cerkveni kongres „združi svoje glasove na dostojnega kandidata“.

Rauch zapira veselo naprej, radi premene je dal zapreti to pot odgovorna urednika „Pokreta“ in „Obzora“ ter nekega srbskega župnika. Uredništvo „Pokreta“ je prevzel poslanec Šurmin in tudi uredništvo „Obzora“ prevzame poslanec, da se tako lista zavaruje nadaljnih šikan. Tudi v Bosni in Hercegovini se vrše hišne preiskave v vseh uredniških srbskih listov in so postavljeni vsi uredniki pod policijsko nadzorstvo. Ta državniška umetnost bo vzbudila pač v najkrajši dobi v srcih ogromne večine bosanskega in hercegovskega prebivalstva nepremagljivo željo, da bi sultan v Carjem gradu zopet zavladal nad njimi. Človek bi se smejal, da bi to ne bilo tako žalostno in sramotno.

Dopisi.

Razvitje zastave „Murskega sokola“ v Ljutomeru.

Teško mi je reči, kaka čustva nas Ljutomerčane navdajajo po tej pomembni slavnosti: deloma ponos in zmagoslavje, ker so vihraje trobojnice, krasna sokolska armada in tisoči slovenskega ljudstva pokazali v sedaj še nemškem našem trgu moč in silo slovenske narodne misli, deloma žalost in jeza, ker nam je neugodno vreme skvarilo tako lepo prirejeno slavnost in vničilo sadove dolgomesečnega truda in nešteti vrlih in marljivih ročic in rok. V naslednjem vam podam kratko nekaj najvažnejših momentov slavnosti:

Sprejem sokolskih društev. Na Veliki gospojnico popoldne so se pripeljala hrvatska in slovenska sokolska društva večinoma preko Središča in Ormoža; oddelki „Murskega Sokola“ so jih sprejeli ter popeljali v trg, kjer so se jim nakazala prenočišča, katera žal niso bila posebno imenitna, a gostje nam naj oprostijo zaradi naših malenkostnih razmer.

Podoknica. Ob 8. uri zvečer so se formirala društva v spreved, ki je odkorakal z godbo na čelu pred stanovanje staroste dr. Chloupka; tam so priredila v čast kumici gospej dr. Chloupkovi serenado, ki se je vkljub dežju lepo završila. Izborna godba iz Središča pod vodstvom g. Serajnika je zasvirala, pevski zbor pa je zapel Försterjevo „Povejte ve planine“ in „Jadransko morje“.

Komerz. Zatem so se zbrala sokolska društva in mnogo odličnih gostov v prostorni Kukovčevi dvorani, ki je bila primerno okrašena; na sprednji steni sta se dvigala iz zelenja mogočna kipa prvoboritelja sokolstva Týrš in

Fügnar. Ob zvokih središke godbe se je kimalu razvila prav animirana zabava; zato je še posebno skrbel izvrstni mešani pevski zbor pod vodstvom g. Fr. Zacherla ki je precizno in dovršeno zapel Stegnarjevo „Dneva nam pripelji žar“, Krekov „Pogovor z domom“, „Slovenec in Hrvat“ itd. Posebno se je odlikovala s svojim solanim sopranom gđc. Elza Repičeva. — Zaradi sokolskega dela, ki je čakalo telovadce drugi dan, je g. Smrtnik le prezgodaj pozval Sokole na odhod.

Razvitje prapora. V nedeljo zjutra ob 8. uri se je vršila na telovadišču skupna vaja za popoldansko telovadbo. Okolu desete ure so odkorakala sokolska društva z godbo na čelu prek glavnega trga na slavnostni prostor v Sršenov log, ki je bil v ta namen skrbno pripravljen, za kar gre zasluga predvsem gg. Horvatu in Veseliču. — Pred odrom, kjer se je razvil prapor „Murskega Sokola“ so se postavila sokolska društva in sicer so bila zastopana: Brežice (z zastavo), Celje (z zastavo), Gradec, Krško, Maribor, Mozirje, Šoštanj, Zagorje, Žalec, in bratski hrvaški društvi Varaždin in Zlatar; dalje gaš. društva (z zastavo) in zastopniki društva. Mnogo prijavljeni, bilo vsled neprestanega dežja. Zbrala se je tudi velika množica ljudi, ki je prisostvovala slavnosti.

Dvanajst narodnih gospic s trobojnimi šerpami je obstopilo prapor, ki ga je blagoslovil dekan gosp. Martin Jurkovič; njemu kakor zastopnikom raznih društev so poklonile dame krasne šopke v spomin na to slavje. Starosta „Murskega Sokola“ je označil v vznesenih besedah pomen sokolskega prapora, ki naj ponosno vihra nadslovenskim Murskim poljem in našimi goricami; oddal ga je zastavonoši br. Sagaju, ki je prisegel, da jo hoče čuvati proti vsem navalom sovragov. — Nato so zabili žeblje narodne dame, kumica gospa dr. Chloupkova, ga. dr. Grossmannova, ga. Marija Seršenova in gca Pepca Pihlarjeva; akad. teh. društvo „Triglav“, sokolska društva Varaždin, Zlatar, Celje, Brežice, Mozirje, Žalec, Maribor, Šoštanj in Zagorje, Čitalnica, najstarejši član ljut. posojilnice Anton Božič, L. Babnik, starosta dr. Chloupek, podstarosta Joško Rajh, načelnik Stanjko, dr. Grossmann ter okrajni zastopi Ljutomer, Gornja Radgona in Ormož. Ko je zastavonoša dvignil zastavo, so zadoneli burni „na zdar“ in „živijo“ klici, godba pa je intonirala „Lepo našo domovino“. — Prapor je izdelan iz rdeče žide zelo okusno in umetniško in je delo češke tvrdke iz Prage; vrh zastave je srebrn sokol, dar ljutomerskih Slovenk. — Ko so sokolske čete prikorakale v trg, jih je narodno ženstvo ljutomersko pozdravljalo raz oken s cveticami. Nemškutarji, ki so stali na glavnem trgu, so divje gledali veličasten slovenski obhod po „nemškem“ trgu Ljutomeru, a so bili prav krotki.

Banket. V Kukovčevi dvorani se je vršil banket. Priznanje zasluži osobito središka godba, ki je vztrajno in dobro igrala po večini slovenske skladbe; g. kapelniku Serajniku vsa čast! V imenu „Murskega sokola“ je pozdravil navzoče brat Janko Tomažič; živahno odobravanje je sledilo, ko je omenil med drugimi odličnimi gosti drž. posl. dr. Ploja. Govorili so še dr. Rosina, dr. Gorišek, Smrtnik, dr. K. Grossmann, ki je naglašal, da so baš kmečki fantje najtrdnjše opora „Murskega sokola“, zastopnik hrvatske sokolske župe „Preradović“ in še drugi.

Javna telovadba. Popoldan ob 3. uri so se zbrala sokolska društva in približno cenjeno okrog poldruhi tisoč občinstva v Seršenovem logu. Bila je napovedana javna telovadba in vse je

bilo radovedno: na nastop vrlih slovenskih sokolov. Tu zadoni sokolska koračnica, klici občudovanja in odobravanja med občinstvom in 96 telovadcev, samih čilih, krepkih mladih fantov prikoraka na telovadišče. Strumen, korak, odločen, samozavesten nastop, dovršene proste vaje — vse dokaz dolgih in napornih telovadnih vaj, dokaz stroge discipline in uprav vojaškega duha, katerega more vzgojiti le organizacija s tako visokimi cilji in stari tradicijami kakor je sokolstvo. Pri pripogibanju so se zelo lepo videle rdeče kapice hrvatskega moštva, katero je bilo pomešano med slovensko Navdušenje in pritrjevanje je rastlo z vsako vajo — vkljub dežju, katerega je začelo naravnost potratno zopet deliti nebo in vsled katerega so odpadle vaje na orodju. Člani varaždinskega sokola so še izvedli nekaj krasnih vaj s kiji, nato pa je bilo žal konec telovadbe.

Ljudske veselice pravzaprav ni bilo. V paviljonih so sicer gospodične še naglo stregle gostom, v kolikor je bilo mogoče vsled dežja, vendar pa se je občinstvo precej naglo razpršilo. Paviljoni so bili kaj okusno in lepo napravljeni; res, škoda, da niso povsem dosegli svojega namena. Naj navedemo konečno še naše vrle gospodične, ki so navzlic vremenu hrabro vztrajale v šotorih in se tolike trudile za njih opremo. V paviljonu za jestvine smo opazili gospo Tomazičovo in gospodične Velnarjevo, Rosovo, Stanjkovo in Misjevo; v paviljonu za pečivo gospo dr. Grossmannovo in gospodične Škerlecovo, Leonido in Mici Hercogovo; paviljon za srečolov je upravljala gospodična Mici Repičeva, za cvetlice gospodična Pepica Pihlarjeva. V kavarni so bile gospa Kocuvanova in gospodični Gorjakova ter Karbova, v „Prlekiji“ gospodične Kocuvanova, Lipovčeva, Rajhova in Pašenjakova. Konfeti so prodajale gospodične Lebarjeva, Minka Čagranova in Jezovšekova, šopke pa gospodični Viki Repičeva in Tončka Čagranova.

Ustanovna slavnost slovenske požarne brambe pri Novicerkvi se vrši v nedeljo, dne 6. septembra. Udeleži se te slavnosti mnogo slovenskih požarnih in drugih društev od blizu in daleč. — Prosimo vsa društva v celjski okolici in Savinjski dolini, da se ozirajo na to prireditve.

Od nadžupnije Sv. Križ pri Slatini. Ker beremo večinoma v vseh slov. časnikih „o beri duhovnikov“ (še ptujski „Štajerc“ ni zaostal s svojo usmiljeno prošnjo), smo tudi mi farani radovedni, ali bode letos tudi v naši fari ta nepostavna „bera“ za gospode kaplane in mežnarja.

Ljudstvo je tukaj večinoma revno, skoro vsi posestniki so zadolženi, tako da letos ne bomo mogli davka, obresti itd. plačevati. Pšenice se je malo pridelalo. Letošnja suša nam je vzela koruzo in krompir, naš glavni pridelek, skoraj popolnoma; ubogi kmet bode imel za živež edino le malo pridelane pšenice. Zdaj pa še naj da bero gg. kaplanom in mežnarju, pa še kapucinom iz Klanjca na Horvatskem in Bog ve kdo še vse pride v našo nadžupnijo beračit. Ti gospodje ne premislijo reve kmetov, samo da se le njim dobro godi — kmet pa plačuj, daj in stradaj. Radovedni smo tudi, ako bodejo letos tudi pri „beri“ nas narodne kmete gg. kaplani izpustili in se naših hiš izognili, kakor so za Božič in Novo leto storili, ko je bilo hišno žegnovanje?

Lepo te res od gg. kaplanov ni bilo, da so se ravno zaradi državno-zborske volitve tako vjezili, da so nas iz svojega blagoslova oprostili; pa nič ne देने; nekatera kronica in cenjica keruze nam je le ostala, pa še pojedina in pijača. Toda zapomnili smo si to dobro in bodemo pri letošnji „beri“ jim že to v obraz povedali.* Pa kaj ker gg. kaplana ne prideta zraven tako kakor so v prejšnjih letih njih predniki zraven nosačev hodili — ti so pa prenobel in tudi nimajo časa, ker morajo študirati politiko in g. nadžupniku v njej pomagati, zato pošljejo le mežnarja in nosače. Bodemo pa njim povedali, da bodejo izvedeli.

Saj bi jim tega beračenja ne bi zamerili, ako bi bili revni in bi morali stradati tak kak mora kmet. Le premislite si samo pijačo. Vi imate vsak dan glaž vina, piva ali druge pijače kar vam srce poželi, mi kmetje pa po mesce dni vina in družega niti ne okusimo. Plačilo vam je zboljšano za lepo letno svoto, našemu kaplanu Krajncu nese posojilnica v Slatini 600 kron na leto, drugemu kaplanu nemška šola v kopaljšču Slatini, kjer podučuje veronauk dvakrat v tednu, po šest kron za eno uro poduka, to je tudi lep površni zaslužek, mežnar ima, kakor se govori, že čez dvatisoč kron v posojilnici. Ali je tedaj reven in vreden milosti, da bi se mu bira dajala? Ako mi izhajamo s trdim delom brez beračenja, kako ne bi mogla ta dobro plačana in skrmljena gospoda? Tako so ubogi naši gg. kaplani in mežnar. Tudi naš gospod nadžupnik niso revni, so si že dobro v naši mastni fari opomogli. Saj so nedavno rekli, da bodo dali zdaj, ko bodo občinske volitve mesca septembra v obč. sv. Trojica in Plat, 100 kron volilcem za pijačo, samo da zmagajo „klerikalci“. Pa ne bo šlo Jaka. To je zopet dokaz, kako duhovniki lepo skrbijo za mir občanov; pred državnozbornsko volitvijo lanskega leta je bil lep mir po celi naši nadžupniji, od tedaj je pa mir skaljen in se ne sliši družega kot klerikalec in liberalec! — Oj, kje so stari časi. Zdaj ko se je pa že nekaj pomirilo, začeli so pa že pri obč. volitvah hujskati; popred v obč. Okolica Slatina, zdaj pa tudi že v naši mirni občini sv. Trojica. Lahko vera peša, pa kdo bode tega kriv? Duhovniki sami. Več faranov.

Štajerske novice.

— Južnoštajerska hranilnica v Celju naznanja, da je vložiti prošnje za podpore iz cesarja Franca Jožefa I. jubilejskih ustanov najkasneje do 5. septembra t. l. Prošnje je nasloviti na Južnoštajersko hranilnico v Celju.

— „Celjsko pevsko društvo“ se jutri, v soboto, zjutraj z zastavo udeleži pogreba svojega častnega člana g. dr. Gustava Ipavca. Da se preblagemu rajnemu nagrobnice dostojno zapoje, prosijo se vsi gg. pevci, kojim je le količkaj mogoče, pohiteti v to svrhu v Št. Jur, da se danes točno ob 8. uri zvečer zberu v „Nar. domu“ k potrebni pevski vaji.

— Cenjenim gg. pevkam in pevcom! Mesca septembra se vrši po inicijativi „Kluba slov. napredn. akademikov v Celju“ v „Nar. domu“ velika slavnost v prid „Sokolskemu domu“. Vpoštevajoč zlasti namen te prireditve, je sveta dolžnost vsakega zavednega Celjana, da na svoj način pripomore

* Zahvalite se jim za vse, kar ste valed njih „štrajka“ prihranili, recite jim, da ste se prepričali, da brez njih tudi gre in da jih tudi v bodoče ne potrebujete več; moliti in delati znate tudi sami in Vaša molitev je toliko vredna kolikor njih, bržkone še več, ker Vi molite iz duševne potrebe — oni pa za denar. Ured.

k njenemu sijajnemu uspehu. V prvi vrsti se obračamo na cenjene gg. pevke in pevce, na vse, ki še čutijo v sebi vsaj trohico navdušenja in požrtvovalnosti, da pridejo k potrebnim vajam. Prihite! nam bodo na pomoč tudi zunanji pevski zbori, katerih skupni nastop nam zasigura najsijajnejši uspeh. — S pevske vaji se prične takoj naslednji teden, in se vrši prva vaja skoraj gotovo v sredo, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Nar. doma“.

Veselični odsek.

— Komur je prilika dana, naj se sigurno udeleži kmečkoga shoda v ptujskem „Narodnem domu“, ki bo v nedeljo, dne 23. avgusta ob 11. uri dopoldne. Shoda se udeležita poslanca dr. Ploj in dr. Jurtela, „Nar. stranko“ bo zastopal dr. V. Kukovec.

— Človeške kosti izkopavajo pri kopanju vodovoda blizu mestne farne cerkve v Celju. To bodo ostanki mrličev v nekdanjih žrkih okrog cerkve.

— Prva mariborska družba nočnih čuvajev je osnovala pretekli mesec v Celju svojo podružnico, katera je začela 15. julija svoje delovanje. Da se vidi in spozna korist in potrebo družbe, podaje vodstvo poročilo v uspehih svojega delovanja v tej kratki dobi svojega delovanja. V tej dobi so našli njeni organi v 66 slučajih odprta vrata v hiše, vrte, delavnice in remize, ki so ostale nezaklenjene tudi še po navadni uri zaklepanja, v dveh slučajih so našli nezaprta pisarniška okna, katera so sami zaprli, ali pa dali zapreti. Pregnali so dva tatova, ki sta jim le zato ušla, ker so nočni čuvaji še tuji v Celju in so jim bili dotični prostori še neznani, v 3 slučajih so našli po noči konje odvezane v hlevu, kjer so nered delali in so je čuvaji zopet privezali, nekolikokrat so tudi pod hišami abonentov ponočne razgrajače pomirili ali pa odstranili.

Družba je v vseh obzirih strogo nepristranska in stoje njeni organi pod strogim nadzorstvom zato vabi vse interesente na pristop.

— Iz Gaberja pri Celju. V Gaberju, na posestvu „Lastni dom“ izziva neki mlečnozobi fantič s svojo trobento in vznemirja pozno v noč tamošnje prebivalstvo s trobljenjem nemško-nacijonalnih pesmi, kakor „Wacht am Rhain“ itd. — S svojo drznostjo je segel tako daleč, da je zatrobil parkrat zvečer pred navadno uro vojaški retri ter s tem zbegal vojaštvo, ki se je sprehajalo v okolici. Čudimo se le potrpežljivosti narodnjaka, da ne posadi pod milo nebo tega nemškonacijonalno navdahnjenega izzivalca, ki mu hoče izgnati s svojim izzivajočim postopanjem vse stranke iz hiše. — Ako tudi ta naš javni opomin ne bode pomagal in ako hišni gospodar ne bode poskrbel, da se bode nehalo to izzivanje in vznemirjanje občinstva, bodemo primorani storiti druge korake v dosego potrebnega mira. — Trobentar Mehlsack morda ne slutí kaj se pripravlja, ako ne bode nehal proizvajati svojih umotvorov.

— Dober tek! Od nekod s hribov so v sredo gnali v Celje kljuse z žalostno povešeno glavó, da bi ga tamkaj predelali v okusne klobasice. Blizu Gaberja, pod okoliškimi pokopališčem, pa je ubogo kljuse omagalo in padlo v grabo; tam so ga tudi pustili prenočiti in šele v četrtek dopoldne so tirali zmučeno, napól poginulo žival v Celje. Dober tek vsem, ki bodo znabiti jedli klobasice in guljaž.

— Iz Ljutomera. Srčna zahvala vsem društvom, kakor tudi vsem drugim gostom, ki so se v kljub slabemu vremenu udeležili naše slavnosti ter tako pripomogli k boljšemu uspehu. Nazdar! „Sokol“ v Ljutomeru.

— Pevske in tamburaške društvo „Zvon“ v Trbovljah priredi dne 8. septembra v „Skalni kleti“ pri Celju koncert na katerega že danes opozarjamo. Polovica čistega dobička je namenjena „Sokolskemu domu“ v Celju. Naj se druga celjska društva ozirajo na to prireditve.

— Spodnještajerska jubilejska ustanova sprejmlje prošnje za podpore do 5. septembra t. l. v roki svojega tajnika g. notarja Baša v Celju. Podpore se dajejo dijakom in tudi praktikantom v javnih uradih, dokler ne dobijo plače.

— Vsled cesarjevoga pomiloščenja je izpuščenih iz ječe okrožnega sodišča v Celju 11 jetnikov in sicer: rudar Fr. Pankovič iz Trbovelj, Anton Brinovec iz Potvrha, Fr. Koprivšek iz Ločiča, A. Vezenšek iz Bukovja, Ig. Gojšnik iz Verpete, Fr. Muc iz Okoškega, V. Gorišek iz Rov, Rud. Kirn iz Trbovelj, A. Colnerič iz Ravnocerja, I. Berglez iz Tarnega, Franc Kepa iz Trbovelj.

— V „Narodni čitalnici“ v Vojniku predava v nedeljo, dne 23. t. m. član celj. odseka „Prosvete“ g. J. Prekoršek. — Začetek ob pol 3. uri popoldne.

— Na Dobrni je kupila tamošnja slovenska posojilnica Oroslov hotel s 6 orali zemljišča, mlinom, žago in kovačnico za 110 tisoč kron. Ta nakup je za Dobrno zelo važen. Prvič se je v prvem obč. volilnem razredu pridobilo troje ali celo četvero glasov, potem odpade zopet za celjski okr. zastop en nemški glas in slednjič imajo sedaj slov. kopaljški gostje na Dobrni primerno zavetišče. Na Dobrni vlada med Slovenci vsled tega nakupa veliko veselje, dobrnski in celjski Nemci pa zopet — žalujejo.

— Tajna zveza organistov“ razpošilja raznim učiteljem-organistom, in neorganistom grozilna pisma. Kakor čujemo, je mariborsko državno pravdnništvo že zasačilo pisca dotičnih grozilnih pisem.

— Kletarskim nadzornikom za Spod. Štajersko in Koroško je imenovan gosp. Ivan Belle s sedežem v Mariboru.

— Suroveži. V nedeljo, dne 9. avgusta zvečer so doslej še neznani suroveži grozno razmesarili fanta Štefana Helerja iz Dugoš pod Mariborom. Leži v mariborski bolnišnici in je njegovo stanje zelo nevarno. Slovensko duhovništvo, hic Rhodus, hic salta!

— Nesreča pri streljanju. Pri Sv. Andražu v Slov. gor. je o priliki cesarske slavnosti 18. avgusta Anton Šalomon tako nerodno postopal pri streljanju in možnarjev, da mu je šel cel strel v trebuh in so mu takoj izstopila čreva. Šalomon je na mestu izdahnil.

— Z Roškarjem jim bo pa pomagano! Pri Zg. Sv. Kungoti si želijo, kakor čitamo v „Slov. Gosp.“, videti svojega dičnega poslanca Roškarja. Ako je glede suše v tem kraju in odpisa davkov tako podučen, kakor je to pokazal pri Sv. Križu na M. p., kjer mu je moral priprosti kmet pomagati iz zadrege, res ne vemo, kaj bode Kungočanom pomagano z njim!

— Dr. Korošec (in tudi dr. Benkovič) hodita po Bosni, mesto da bi sedaj doma skrbela za svoje volilce, katere je suša tako hudo oškodovala, da bi se graška nemška gospoda pošteno ozirala na nje pri podporah. Kadar bodo vnovič volitve, pa ju naj volijo Bošnjaki!

— Ogenj na vlakcu. Na ponočnem poštnem vlakcu iz Zagreba na Zidan most je nastal v sredo pri Vidmu v vozu za prtljago ogenj, katerega so zapazili šele v Rajhenburgu. Voz je popolnoma uničen.

— † Dr. Gustav Ipavie. Včeraj je ob 8. uri zjutraj po daljši bolezni umrl v Št. Jurju ob Južni žel. g. dr. Gustav Ipavie v 78. letu svoje starosti. Pokojnik, zdravnik, je eden najboljših slov. skladateljev, lastnik zlatega zasluznega križca s krono, častni župan šentjurski, častni občan več okoliških občin itd. Njegovo delovanje je bilo za trg Št. Jur in okolico plodonosno, tako v zdravniškem, narodnem in gospodarskem oziru. N. v. m. p.!

— Umrli je v Levcu pri Celju veleposestnica M. Hojnik, roj. Artnak. — V Ptujju je umrl trgovec R. Sadnik. — V Celju je umrl neki Albert, učitelj iz Sarajeva.

— „Slov. Gospodar“ in sodišče. V dokaz, kako ta mariborski škofov list piše za verno slovensko ljudstvo, naj bode to, da teče sedaj proti „Slov. Gosp.“ 13 pravn. pred mariborskim sodiščem. Tožijo ga ljudje, katere je blatil in sramotil. Ali predpisuje take reči katoliška vera? Pisava „Sl. G.“ je jasno spričevalo verske in moralne propalosti duhovščine na Spod. Štajerskem.

— „Slovenec“ je prišel s sliko svojega Boltatuevega Pepeta v hudo zadrego. Ni čuda, saj je pristnost tega umotvora obenem dokaz pristnosti „Slovenčevega“ poštenja. Dejstva samega si ne upa vtajiti; zato pa sedaj brani svojega „umetnika“ z vso svojo surovostjo. No, ta nas prav nič ne ženira, ker je le dokaz, da smo zadeli v — črno.

— O slovenski šoli v Aleksandriji se je pisalo mnogo po listih in se prosilo za darove. Da bi se kdo ne spozabil in daroval za to šolo, povemo, da nosi šola napis „Scuola austro-ungarica“, da se je govorilo na neki šolski slavnosti laški in — francoski in se klicalo cesarju Francu Jožefu „evviva“. Konečno bodi še povedano, da se namerava šolo izročiti — šolskim sestram.

— Kopaljšče Varaždinske toplice je obiskalo do 15. avgusta 700 strank s 4791 osebami.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala častita rodbina Orožnova mesto venca na grob ljubljenu stricu g. A. Kukoviču 20 K. Hvala!

— Deželni odbor v Gradcu se bavi s trgovino tiskovin. Za spreminjen občinski volilni red priredil je dež. odbor potrebne tiskovine katere sedaj ponuja občinam po Spodnjem Štajerskem proti plačilu. Tiskala jih je tiskarna „Leykam“ v Gradcu. Ne imeli bi ničesar proti temu krošnjarenju, ako bi ne bilo pri nas že dovolj založnikov ali če bi dež. odbor dajal tiskovine zastonj; protestirati pa moramo najodločneje proti umazani konkurenci, ker daje tiskovine za tako nizko ceno, da jo privatnik ne more vzdržati. Deželni odboru je sicer vse eno če tudi zgubi pri kupčiji, ker gre vse iz žepa davkoplačevalcev slednjim pa ne more biti vse eno pri plačevanju visokih doklad na davek če mu dež. odbor na drugi strani hoče dobiček odvzeti. Deželni odbor nima naznanjeno obrt za prodajo tiskovin, zaradi tega svetujemo občinam, da tiskovine, katere se jim ponujajo vrnejo, razven če jih deželni odbor hoče dati zastonj. Vse tiskovine se dobijo tudi v „Zvezni trgovini“ v Celju.

— Pomoč v sill. Pišejo nam iz ptujske okolice: C. kr. okr. glavarstvo v Ptujju je z razglasom od 16. avgusta t. l. št. 29.524 naznanilo, da dobijo oni mali in srednji posestniki, ki redijo več, kakor 10 glav živine in po suši pomanjkanje klaje trpijo, vsak za vsako glavo živine 4 met. stote krme in 6 met. stotov slame in sicer: krmo po 4 K, slamo po 2 K. Več kakor 4 met. stote krme za eno ži-

vinče se ne sme zahtevati. Brezplačna krma je izključena. Tisti posestniki, ki so letos krmo prodali, ne dobijo nič. Prodaja od države dobljene krme je strogo prepovedana, razun kazni še bode dotičnik mogel krmo po 10 K plačati. Kaznovani bodo tudi tisti, ki napovejo več živine, kakor je v istini imajo. Županstva morajo imenike posestnikov, ki krmo želijo do 25. avgusta na glavarstvo poslati, ker se na poznejše ne bode oziralo. Na imeniku mora biti zapisano, na katero železniško postajo želijo županstva krmo postavljeno imeti. Dalje se naj naznani, so li posestniki potrebni semen kot: ovs, detelje, koruze in krompirja.

Kakor se iz gori omenjenega razglasa vidi, ne bomo Spodnje-Štajerci preveč tepeni, kajti za vsako glavo 4 met. stote krme in 6 met. stotov slame je že toliko, da ne bode živina od glada cepala.

Prva hvala gre gg. poslancem dr. Ploju in Fr. Robleku, ki sta prva za podporo prosila. No! — hvala pa tudi patru Korošcu, ki se je za podporo oglašil, potem ko sta to že prej omenjena gospoda storila.

Čast, komu čast! — — —

K temu pripomnimo sledeče: Prav je, da se podpira večje posestnike in živinorejce; čudno pa se nam zdi, da, vsaj po tem dopisu soditi, vlada popolnoma pozablja na manjše kmete in posestnike, ki trpijo še večkrat hujšo bedo. Posebno hudo so prizadeti mali posestniki po hribovskih Slovenskih goricah, koder je suša takorekoč požgala vso travo, že seno in sedaj otavo. Zahtevamo, da se tudi na te siromake jemlje odločno ozir in prosimo gg. poslance, da store svojo dolžnost.

— **Iz kopaljšča Rog. Slatina.** Precej gostov je še na Slatini, akoravno je v mescu avgustu precej deževno in hladno. Ravnateljstvo je kakor vsako leto tudi letos na predvečer rojstnega dne Nj. Veličanstva Slatino z umetnim ognjem razsvetlilo; razne rakete, bengalična luč in umetni ogenj je pirotehnik prav mojstersko uredil. Bili smo vajeni, da smo ta umetni ogenj vsako leto gledali, a letos je bil nad vse sijajen. Drugi dan 18. avgusta je bila v kopaljški cerkvi levitirana maša. Elitni bal v deželni dvorani je bil sijajen kakor po navadi. — Ko rojstni dan Nj. Veličanstva mine — se gosti iz Slatine pozgubijo — in Slatina je pusta in prazna.

— **Iz Kaple pri Arvežu.** Časopisi so poročali, da so v šoli na Kapli upeljali nemški učni jezik. To pa ni popolnoma res. Šola je sedaj dvorazredna in se bode o Veliki noči razširila v štiri razrede. K novi stavbi je „Schulverein“ ponudil 4000 K s pogojem, da se vpelje popolnoma nemški učni jezik. Krajni šol. svet je sklenil, da sprejme to ponudbo le pod pogojem, da ostane kakor je sedaj tudi zanaprej v 1. šol. letu, oziroma v 1. razredu učni jezik slovenski in da morajo znati vsi učitelji slovenski. Zapisnikar (Wittmoser?) pa je v zapisnik napisal „daß der Lehrer der ersten Klasse slovenisch können muß“.

To zavijanje so udje kraj. šol. sveta še le pozneje opazili in se bode toraj dotični zapisnik zavrgel. Kraj. šol. svet je tudi vsolane občine vprašal za mnenje. Od štirih vsolanih občin se je občina Kapla izrekla za utrakvistični ponk, občina Gradišče (Schloßberg) pa za slovenski. Ostali dve občini sta za nemški učni jezik. Ker pa imata te občini le malo na Kaplo vsolanih hiš, se menda ne bodo na te ozirali.

Pri vseh sejah se je bil hud boj. Kapelska občina ima 12 odbornikov. Vkljub temu pa, da je bilo 8 odbornikov za utrakvistično šolo, niso dne 8. avgusta vsled pritiska županovega

prišli do sklepa. Upamo, da se to v prihodnji seji stori. Kakor se splošno govori, sta se nadučitelj Wittmoser in župan Jurij Koprivnik potegnili za „Schulverein“; bosta že vedela zakaj, iz zgolj nesebične ljubezni za „sveto nemško stvar“ se menda to ni zgodilo. „Schulverein“ ima še posebna prepričevalna sredstva. To je tembolj verjetno, ker se je baje tudi župniku Šavlu ponudilo 400 K, ako bi hotel veronauk poučevati v nemškem jeziku. Župnik je pa to ponudbo, kakor se spodobi odklonil. Čast mu!

Da je v Gradišču zmagala slovenska stranka, se je zahvaliti odbornikom iz fare pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu (gg. Kapun, Repolusk, Stelcl, Paulič) tudi gg. Čepe, Gril (Kekri) in Peitler (Leber) iz lučanske fare so se vrlo držali. Čast jim! Od 15 oddanih glasov je bilo 8 za slovenski, 6 za nemški in 1 za „kraingerisch“ poduk.

Zadnji glas je oddal mož, ki je sicer prijatelj šole, a se je začetkom — gotovo iz nevednosti — protivil slovenskemu pouku. Ker je nek odbornik mislil, da je „Krain in Deutschland“ so ta glas zavrgli.

Kako so Nemci edini v boju proti nam, priča vsaka številka graškega „Volksblatta“. Prepričali pa smo se posebno mi o tem pri tej seji. Jurij Sivec p. d. Keprl, načelnik lučanske podružnice katoliškega „Schulvereina“ je bil namreč najhujši agitator za nemški poduk. Mi Slovenci pa niti na tem polju ne moremo biti edini. Žalostno! Zanašamo se menda na § 71 šol. in učnega reda, kateri pravi: „Die Schule wird sie (die Kinder) zur Liebe zum angestammten Volkstum anleiten.“

A dragi moji, to velja samo za Nemce! Kar je pri njih čednost, je pri nas greh. Arveški podružnici „Schulvereina“ je učitelj Vogl predsednik, nadučitelj Orth pa blagajnik. Naj bi kaj tacega storil slovenski učitelj! To dejstvo pa nam tudi kaže, kakošen namen ima „Schulverein“. Ti gospodje so menda vsaj nekaj pedagogično izobraženi in bi toraj morali vedeti, da ljudska šola ni šola za jezike in da se v njej le na podlagi materinščine da uspešno poučevati. Mislijo gotovo: Čim bolj so neizobraženi, tem lažje je bomo podjarmili.

Še ni dolgo, kar se je gosp. Wittmoser proti neki osebi pritoževal, kako slabe uspehe ima v šoli in to vsled tega — kakor je sam rekel — ker oiroci ne razumejo učnega jezika. Sedaj pa dela za popolnoma nemški učni jezik. Nevemo ali bi ga pomilovali ali bi se mu čudili. (Ne eno ne drugo bi ne bilo umestno, — ker mož dela tako v duhu nemškega narodnega sveta in njega izvrševalnih organov — deželnih in državnih uradov. Ta duh veva Slovence z vsemi sredstvi pobijati in tlačiti — in še posebno jim dajati šole, v katerih se nič ne nauče. Nevednost je naš največji sovražnik in najizdatnejši zaveznik ponemčevalnega sistema, zato velja za nas geslo: boj proti nemškim poneumnjevalnicam. V tem boju moramo biti neizprosni, trdni in neutrudljivi!)

— **Umor.** Iz Kapfenberga se nam poroča: Žofija Janda, 22 let stara, jako zala deklica, v službi pri gosp. Kumer iz Maribora, ki sedaj biva na svojem posestvu letovišču „Steiner hof“ v Kapfenbergu, je dobila v nedeljo, dne 16. t. m. prosto. Ker je ni bilo v ponedeljek zjutraj nazaj, je poslala gospa v Bruck ob Muri k sorodnikom Jandove vest o tem. Svak Jandove, Jos. Lenart se je takoj podal v Kapfenberg in je obiskal vse gostilne tamkaj in v sosednjih vaseh ter tudi v Brucku. Zvedel je to, da je šla Žofija Janda v nedeljo popoldne proti Dimlachu blizu Brucka. Danes je s pomočjo enega

svojih znancev preiskal vso okolico in je že proti večeru ves utrujen mislil to brezuspešno iskanje opustiti. Njegov tovariš ga je opozoril na nekega kolesarja, ki je pripeljavši se iz Kapfenberga proti Brucku na pol poti skočil raz kolésa in je nekaj iskal v reki Murici (Mürz). Ko pa sta se omenjena moža bližala k mestu, kjer je bil dotični kolesar obstal, zdrami se ta nekako preplašeno in se urno odpelje proti Kapfenbergu. To čudno ravnanje je dalo Lenartu in njegovemu drugu povod, da sta šla na breg Murice kjer se jima je zdela trava nenavadno pomandrana. Tamkaj sta našla žepni robec in nekoliko korakov bližje vode pa klobuk Jandove. Po natančnem preiskovanju sta našla Jandovo v Murici s prerezanim vratom mrtvo. Sodnijska komisija je bila telefonski poklicana in so nesrečnico odpeljali v mrtvašnico v Bruck ob Muri. Govori se o nasilstvu in umoru. Zločinca še nimajo.

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

— **Podružnica Ciril-Methodove družbe za Leben pri Ribnici.** Dne 9. avgusta t. l. se je odbor podružnice Lehen pri Ribnici „Družbe sv. Cirila in Metoda“ za bodoče leto sestavil sledeče: Predsednik I.: Pogačnik Hinko, veleposestnik i. t. d., Lehen in Ruše; predsednik II.: Obrat Matija, veleposestnik, Brezno; zapisnikar I.: Majcen Pavlina, učiteljica, Lehen; zapisnikar II.: Majcen Srečko, nadučitelj, Lehen; Blagajnik I.: Klein Ana, učiteljica, Lehen; blagajnik II.: Medved Vekoslava, pos. hčer, Lehen.

Druge slovenske dežele.

— **Kletarskim nadzornikom za Kranjsko** je imenovan g. J. Gombač s sedežem v Ljubljani.

— **Koroški deželni zbor** bode sklican na dan 15. septembra.

— **Eksplodizjo** so imeli v plavžih Kranjske industrijalne družbe v Škedenju pri Trstu. Vse šipe tovarne so razbite, nekaj zidu je podrl. Eksplozirala je cev za dovajanje kisika v plavže. Dva delavca sta lahko ranjena.

— **Odpuščena** sta na pošti v Pulju zaradi poneverjenj dva asistenta, eden Hrvat in eden Slovenec.

— **Maline** so na Kranjskem zelo dobro obrodile. Na ljubljanskem trgu jih prodajajo po 28—32 vin. kg.

— **Obsojen** je bil v sredo v Celovcu odgovorni urednik „Mira“ na 100 K denarne globe ali 10 dni zapora, ker je v nekem članku grdo napadel dr. C. Oblaka iz Celovca.

— **Protiitaljanske demonstracije v Trstu.** Minolo nedeljo so napravila razna tržaška italjansko-nacionalna društva neko slavnost, na katero so povabila tudi somišljenike iz Italije. Teh se je pripeljalo s posebnim vlakom iz Milana kakih 400 in tržaški nacionalci so je hoteli na Južni postaji posebno slavnostno sprejeti — z zastavami itd. Toda prišlo je drugače. — Slovenci, proti katerim je nedeljo pred demonstriralo nekoliko nedoraslih prenapetnežev in ščevalo cel teden pred njih slavnostjo italjansko časopisje vseh strank, so tem hujskačem ob tej prihki vrtili šilo za ognjilo. Nabralo se je Slovencev na trgu pred postajo in v bližnjih ulicah toliko, da je morala policija najprej napraviti prostor italjanskim gostiteljem in gostom, in to je dolgo trajalo, potem se le se je mogel vršiti „slavnostni“ sprejem. Slovenske množice so šle potisnene izpred postaje v sprejedu na Veliki trg, od tod jih je policija potisnila na Borzni trg, da je napravila gostom iz Italije prostora pred mestno hišo. Demonstracije so se vršile celo dopoldne in se

ponavljale tudi popoldne in zvečer. — Efekt, ki so ga mislili italjanski nacionalci doseči, je bil pa popolnoma pokvarjen, gostje iz Italije sedaj vedo, da italjanstvo Trsta ni tako čisto, kakor se navadno govori in piše v njih listih.

— **Podružnica „Prosvete“ za Dolenjsko** se je ustanovila minuli petek.

Svetovne vesti.

— **Velik polom.** Propadla je velika ruska petrolejska tvrdka Šibajevo. Dolgovi znašajo nad 80 milijonov kron, Imetja pa je komaj za 54 milijonov kron.

— **Nevarno je zbolel veliki češki pesnik Jaroslav Vrchlicky.**

— **Zasulo** je 76 rudarjev v rudniku Haybole na Angleškem. Rešitev je izključena.

— **Cesar** se udeleži velikih vojaških vaj na zapadnem Ogrskem dne 16. 17. in 18. septembra. Stanoval bo v nadškofovi palači v Vespriinu.

Književnost in umetnost.

— **Naš Dom.** VII. zvezek. V založništvu Zvezne trgovine v Celju je izšla VII. številka zbirke „Naš Dom“, ki obsega pet iz „Domovine“ ponatisnjenih podlistkov. Ker je zbirka v našem čitajočem občinstvu malodane neznana, a ker zasluži ravno pričujoči zvezek, da se ga priporoči, hočemo o njem nekoliko bolj obširno poročati.

Ta VII. zvezek obsega 4 pripovedne sestavke in en potopis. Razen slednjega, ki je izviren, so vsi drugi sestavki prevedeni. Iz češčine je prevedena humoristična, malce satirična črtica Svatoopluka Čecha: Palica Petra Gašperja Sveteckega. Čech opisuje v njej nezgode in neprilike nekega češkega meščana, ki piše zgodovino svoje rodovine in zbira vse njene spominke. Za najširše sloje je povest lahko umljiva, ker je prozorna. Sama snov bo že zanimala in lahko razumemo, da sta ravno Čech in Jirásek s svojimi spisi med Čehi ustvarila čitajoče občinstvo. Onemu pa, ki bo videl za prozorno, lahko umljivo snovjo te povestice lahko ironijo, s katero glosira Čech za vsakega pisatelja toliko mikavne pesebnosti poštenega in dostojnega meščanstva, bo ta kratka črtica nudila seveda neprimerno večji užitek. (1—27). — Iz poljščine je prevedena Sienkiewiczova skica: Zvonikar. V njej opisuje starega Litvina, ki se je leta 1863 udeležil poljske vstaje, bil zato obsojen na smrt, ki pa je še srečno ubegnil. Litvini so nam Slovencev pač najbolj znani po orjaškem Litvinu Longinu Podbipięti, ki ga je opisal Sienkiewicz v romanu „Z ognjem in mečem“. Dali pa so s knezom Jagelo, ki se je dal leta 1386 v Krakovem krstiti in ki se je oženil s Hedvigo (glej Potop!) poljskemu narodu kralja. Horodelska unija, o kateri se govori v tej črtici, se imenuje tako po mestu Horodlu, kjer se je leta 1413 sklenilo, da voli litvinsko in poljsko plemstvo skupno kralja in da odločuje v vseh važnejših državnih stvareh. Popolna zveza med obema narodoma se je dosegla v lublinski uniji leta 1569. Danes štejejo Litvinov še nad 3 milijone. Mnogo se jih je seveda porusilo in popoljščilo. Poljski Litvini pravijo n. pr. „Ali si videl moja žena?“ (kakor naši Gorenjci) in ne „Ali si videl moja žena?“ Po tem je Sienkiewicz tudi spoznal Litvina-zvonikarja, o katerem piše, dasi zvonikarju ravno to ni ljubo.* Črtica je zelo ljubka in se bo gotovo vsakomur omilila. (28—43). — Dočim se Sienkiewiczova črtica konča kot kaka melanholična idila, nas povede Reymont s svojo skico „Sodba“, naenkrat v brutalne razmere, ki jih je ustvarilo zatirano ljudstvo, ki išče in daje samo pravico. Ni si mogoče misliti večjega razločka med dvema pisateljema, ki živita in pišeta v isti dobi, kakor ga ravno kažeta

* Zvonikar vpraša Sienkiewicza (str. 30 v sredi) „A „k tera knjiga“ ste napisali o Litvi?“ in pokaže s tem vprašanjem, da je iz Litve. Stavec je dozdevno „napake“ samovoljno korigiral, a s tem več pokvaril, ko popravil. Človek se sedaj zaman povprašuje, kaj pomenijo „“, v katerih stoji ta besedi, ki so imele prej pomen a so sedaj brez smisla.

„Zvonikar“ in „Sodba“. Ti povesti ena za drugo sta bolj poučni ko 50 strani referata o moderni poljski literaturi. Reymont je eden najboljših zastopnikov poljske moderne, med Slovenci, kakor marsikateri njegov tovariš, še popolnoma neznan. „Sodba“ je povest o strašni odločnosti ljudske volje, ki je bila leta in leta zatirana in vprežena, ki pa se nazadnje siloma oprosti vezij in ki se nato nad svojimi tlačitelji krvavo maščuje. Kdor bo čital to povest, si bo misli, da ti ljudje niso ljudje, ampak zverine v človeški podobi. Reymont pa mu na konci povesti tako čudovito spretno v par stavkih pokaže, da še tudi pri teh ljudeh ni izumrlo človeško čuvstvo, da še vedno poznajo tudi nežna človeška čuvstva, dasi se njihovih podplavov, rok in obleke drži še topla človeška kri. Peta božja zapoved pravi: Ne ubijaj! — Kmetje pa zavlečejo krivce pred cerkveni prag, torej pred samo hišo in stanovanje Boga, tam se morajo krivci izpovedati, ne Bogu, ne duhovniku, ampak ljudstvu, ki so mu delali krivico. Potem jih pobijejo s koli in palicami ter jih — pred cerkvenim pragom — poteptajo v blato in sneg. Strašen dokument narodeve psihologije. (44—67). — „Poezija in proza“, ki jo je napisal prof. dr. Ozvald, je potopis, poročilo o potovanju v Monakovo. Vidi se, da je g. prof. potoval z odprtimi očmi in odprto dušo, voljan sprejeti vase vse, kar najde lepega na in ob poti. Ker ni bilo njegovo potovanje nikaka znanstvena ekspedicija, ne gre, da bi ga devali na kritično rešeto. Potrebno pa je, da pristavimo k vsemu, kar je napisal v tem potopisu o umetnosti, nekaj opazk.

Na strani 81. piše, da je Böcklin „V slikarstvu najmodernejši ‚modernih‘ in klasik ebenem. Pokrajina je predmet“) Böcklinovega kista. Böcklin je največji pokrajinski slikar 19. stoletja“. Niti s tem stavkom, niti z vsemi citati iz Mutherja in Strzygowskega, niti z opisi Böcklinovih slik nam g. profesor ne pove, kaj je bistvo Böcklinove umetnosti, ali da govorimo v žargonu adeptov, kaj je njena „vsebina“. Pomenljivo je, da govori g. profesor kar v prvem stavku, v katerem bi naj podal na fingirano vprašanje končno, celotno sodbo o Böcklinu, le o predmetu Böcklinove umetnosti. Kakor bi kdo rekel o Rembrandtu, da so ljudje (vojaki, zdravniki, suknjarji, knezi) predmet njegove umetnosti. In na tem predmetu (kar pa je za umevanje kake umetnine presneto malo) je g. profesor povsodi otičal in ni nikjer prodiral globlje. To se posebno vidi pri opisih Böcklinovih slik: „Pan splaši pastirja“ in „Igranje valov“. In vendar bi ne bilo tako težko, podati vsebino teh slik. Strzygowski, katerega knjigo (Die bildende Kunst der Gegenwart) je g. profesor rabil in citiral, govori o tem dovolj jasno; treba bi bilo samo prepisati. — Na strani 89. se g. profesor začudi, da je imela že stara umetnost (pri Grkih) svojo „umetno obrt“. Bolje bi bilo, če bi z žalostjo konstatiral, da so to umetno obrt prejšnji veki še imeli, a da je bilo ravno zadnjim stoletjem usojeno, da so jo izgubila. Gospod profesor je med drugim tudi klasičen filolog, zato gotovo ve, da v grških vazah ni zlepa najti dveh z istimi vzorci. To dejstvo, ki je samo na sebi gotovo čudno (če ga primerjamo z današnjim časom), bi mu pomagalo rešiti uganko. Stara obrt je bila individualna in zato so bili dani že v nji sami pogoji za umetnost. Tam se je vsaka vaza naredila in poslikala z roko, torej je bilo polje za individualno izražanje prosto. Danes imamo vzorec, in stroj nam prej, ko bi z roko naredili n. pr. izjedene okraske na kozarcu,

napravi tucat takih kozarcev. Ker pa je bistvo umetnosti oseben zasnutek (individualna koncepcija), bistvo obrti pa tehnično-razmnoževanje, je „umetna obrt“ nestvor po smislu in v praksi mrtvorajeno dete. Ugovarjali boste mogoče, da lahko velik umetnik naredi vzorec in da se naj ta razmnožuje. Temu pa se upira psihološki moment. Pomislite samo, kaj bi bilo, da imamo tisoč ali še več Rafaelovih „Sixtinskih madon“ ali Klingerjevih „Beethovenov“? Tudi tukaj velja pravilo: „Quod rarum, carum“. Umetna obrt je bila samorasel produkt kulturnih in socialnih razmer, ubila jo je tehnika (ki je tudi na drugih poljih umetnosti, predvsem v stavbarstvu, naredila mnogu škodo) in njeni pomočki, posebno vzorec in kalup. Da se danes ne more več tako uveljaviti, tega je krivo to, da je neznansko draga. Pa Vam naj naredi načrt za vilo dunajski Wagner ali Messel, za notranjo opravo van der Velde ali Riemerschmied ali kdo drugi Imenovati v isti sapi teatralične slikarje Munkacsy, Piloty in Segantinija, polizanega Gabriela Maxa in Böcklina „božanstva“ (str. 93), to se pač ne spodobiti za g. profesorja, ki pravi, da je poslušal in čital Strzygowskega. — Da imenuje znanega ruskega marinista „Aivasovski“ (str. 95) to pač diši preveč po razstavnem katalogu in pravničemer drugem. — Radi priznavamo, da bo vsakdo, ki brez strogih očal čita te lahne potopisne spomine, imel lep užitek in naslado nad njimi. Konec je naravnost diven in lep. (67—113.) — Zadnja povest v knjižici je Gogoljev „Vij“, narodna pripovedka, ki jo je Gogolj zapisal ravnotako, kakor jo je slišal. Gogolj je Slovincem najbolj znan po svojem „Revizorju“, ki ga pa bolj slavijo ko razumejo in po romantično zabarvanem Tarasu Bulbi, ki ni baš njegovo največje delo. „Mrtve duše“, ki jih je izdala „Matica Slovenska“, so ostale malo umevane, danes so bibliografična redkost, ostale pa so tudi popolnoma brez vsakega vpliva na našo književnost. „Vij“ je ljudska pripovedka, v kateri se kaže ves veseljaški, fatalistični, a tudi mistični značaj Ukrajine in njenih ljudi, ki jih bodo Slovenci po Vijju (in „Strašnem maščevanju“, ki bo izšlo v celjski Narodni založbi) spoznali tudi z drugih strani in ne samo to po tendenciozno zabarvanih Sienkiewiczjevih romanah. Nekateri prizori spominjajo čitatelja precej na Jurčičev način pripovedovanja. Gogolj je bil, ki je, ne kakor Puškin, prožet z Byronovim romantizmom, ustvaril podlago ruski literaturi, ki si je, komaj 30 let po njegovi smrti, osvojila ves svet. In prva stopinja v tem razvoju so bile ravno njegove „narodne pripovedke“. Vzami in beri! (113—173.) Prevajalec se pri prevodih — vsi so po izvirnikih — ni ravno preveč potrudil, pač zato, ker Slovenci v tej stvari niso ravno razvajeni. Vendar se bodo, upamo, dali prevodi vkljub nekaterim tiskovnim napakam gladko čitati.

Odslej bodo izhajali vsi „Domovinski“ podlistki v Knjižnici „Naš dom“. Tudi je poskrbljeno za dobre podlistke. Tako bo „Domovina“ počasi prinesla črtice iz Daudetove knjige „Pisma iz mojega mlina“, ki se bodo Slovincem gotovo omilile.

Ta (VII.) zvezek zbirke „Naš dom“ bo dobro došel našim ljudskim knjižnicam, priporočamo pa ga tudi vsem onim, ki v plohi naše medle in plehke literature iščejo svežega, zdravega, umetniškega berila. Oblika in vsebina sta vzorni. Sicer se bode marsikomu knjiga zdela previsoka (36 vrst „Domovininega“ tiska), a zato je jako priročna; papir je prijeten za oči in ne slab. In cena — 50, po pošti 60 vin., pač prava malenkost.

J. A. Glonar.

*) Podčrtal poročevalac.

Pridno natakario zanesljivega hlapca

sprejme takoj hotel „Styria“ na Dobrni pri Celju. Natakario mora znati tudi nemški. 462 1

V trgu Šmarje pri Jelšah prodaja se iz proste roke

hiša

z vrtom, njivo in travnikom pod ugodnimi pogoji. Vse natančneje se izve pri Martin Debelaku, posestnik in župan pri Sv. Mohorju, pošta Rogaska Slatina. 464 2-1

V najem

se daje od 1. oktobra naprej zelo elegantno celoletno stanovanje v visokem pritličju, v krasni legi, 12 minut od Glavnega trga, s 3 velikimi sobami, kuhinja, shramba, gospodinjski balkon ter uporaba vrta. — Cena 640 kron.

Pojasnila se dobivajo v **Zavodni št. 66, Katharinenhof.** 465 1

Učenec

poštenih starišev se sprejme takoj pri **A. Troštu, čevljarški mojster v Mariboru, Domgasse 2.** 458 1

Trgovski pomočnik

22 let star, izučen trgovine z mešanim blagom, več slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika, z 4letno prakso, išče trajne službe. Nastop takoj ali 1. oktobra. — Naslov pove upravištvo „Domovine“. 459 1

Dva močna in pridna dečka

sprejme kot učenca umetni in trgovski vrtnar **Jožef Potočnik v Voitsbergu.** 460 3-1

Spretnega dečka

sprejme kot učenca krojaški mojster **Šimon Böhmer v Voitsbergu.**

Opomni se, da se vsako leto po dva učenca (Slovence) izučita in se torej nasledniki potrebujejo. Hrano in odgojitev ima gospodar posebno na oskrbi. 461 3-1

Milan Hočevar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča direktno kavo kila po K 2.—, drugih vrst po importirano arabsko K 2-40, 2-80, 3-20, 3-60 itd. trikrat na teden kavo kila po K 2-80, 3-20 in 4.—. Fino svežo praženo kavo ter okusno italijansko namizno olje, bučovo olje, Ogrske salame, švicarski sir, rađajnsko, slatinsko kisel vodo, Galico, žveplo, rafijo in Bartelnovo klajno apno.

Premog s pečovniških jam. — Prodaja na drobno in v celih vozovih. 263-18

1000 kron !!

nagrade ni toliko vredno kakor dobra, zelo moderna rem. glória

srebrna ura za gospode

poprej K 20
sedaj K 8

Vsaki uri je priložen garancijski list za 3 leta. — Ta dobro izdelana ura ima skrbno preiskano kolesje, ki teče v kamenju, lepo gravirane pokrovec (odskakuje) in stane mesto K 20 le K 8 s sekundnim kazalcem K 9.

Razpošilja proti poštnemu povzetju

Avstr. družba za izvoz ur (Ö. Uhren Export-Gesellschaft) Dunaj XVI, Westbahnhof 97.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1-20, po pošti K 1-30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Trgovskega pomočnika

mešane stoke, sprejme **Ivan Meke, trgovec, Hrastnik.**
450 2-3

Kupujte narodni kolek!

Za delavce in prodajalce

pošilja 5 kg pristnih ogrskih debrecinskih salam za K 3'80, 5 kg dobro prekajenega mesa za K 3'80, Poština je že plačana. 456 2-2

Hamák V.
konjski mesar, Kolozvár (Ogrsko).

Sprejme se

urarski pomočnik

pri vdovi **Fani Feldin v Žalcu**
pri Celju, šte. 38. 457 3-2

V najem

se odda takoj dobro vpeljana klavnica in mesnica, stoječa ob glavni cesti blizu farne cerkve. 453 3-2

Več pove **Martin Pust, Trbovlje.**

Dijak

ali dijakinja

iz boljše hiše se sprejme v popolno oskrb pri ugledni rodbini v Mariboru. Naslov pove upravništvo „Domovine“. 455 3-2

Ivan Naraks

v Gornji Ložnici pri Žalcu
izdeluje

soda-vodo in pokalice

najzbornejše kakovosti.

Razpošilja na vse strani točno, cene nizke, postrežba solidna.

V zalogi imam vedno **oglikovo kislino (Kohlensäure).**

P. n. gostilničarjem se priporoča za obilna naročila.

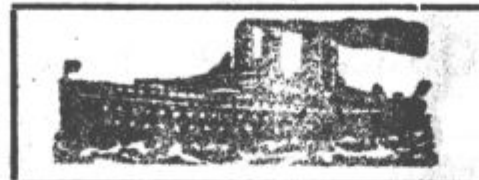
ANTON KOLENC, Celje
Graška cesta 22 in Nar. dom.

Trgovina špecerijakega blaga ter deželnih pridelkov na debelo in drobno.

Kupčija in prodaja vsakovrstnih deželnih pridelnih različnega sadja, svežega in suhega kakor: jabolke, kutne, hruške, črešnje, češplje, marelice, breskve, dren, orehe, kostanj, pravi in divji. Vsakovrstno žito kakor: pšenica, oves, rž, koruza, laneno seme, konopljeno seme, krompir, fižol, bob, grah, predivo, bučno zrnje, koruzno slamo od storžev. Nadalje: maline, jagode, suhe gobe, malinsko štupo, mravljinčne jajca, želod, vosek, maslo, mešane lase, smrekovo, borovo, macesnovo seme, macesnovo gobo, bezgovo gobo, vsakovrstne cvetke in korenine raznih zemljišč kakor: tisoč rože, bezgovo cvetje, arnika, lipovo cvetje, sploh vse cvetke in korenine lepo posušene. Lepo pitano kurentino, kakor: piščance, race, gosi, kapune in purane. Za takojšnje pošiljatev vzamem vsako množino lepe pšenice. Kdor je kaj ima, naj se oglasi. 40 52-33

Proda se kmetija

pol ure od žel. postaje, novo zidani hlevi in hiša, 75 birnov posevje, gozd, skupni pašnik za 10 goved, 6 konj in 20 ovc, hišni mlin, kmetijski stroji t. j. z vso opravilo za 30.000 kron. — Več pove g. **Štefan Bayer,** župnik v Grabštanja na Koroškem. 463 4-1

V Ameriko in Kanado

je najsložnejše in najbolj gotovo potovanje s

Kunard-progo

Odhod iz domačega pristanišča **Treata:** Slavonija 25. avgusta 1908. Panonija 8. septembra. Carpathia 22. sept. Iz **Liverpola:** Lusitanija (največji in najlepši parnik sveta) dne 5./9., 3./10., 24./10. Mauretania 22./8. 12./9., 10./10.

Pojasnita in vozni listki se dobe pri **Andreju Odlasku, Ljubljana** Slovenske ulice št. 25, poleg cerkve Svca Jozsefa.

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravilo lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih cevi za kroglice in drobni svinec, za nasa-janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno puško, naj zahteva najnovejši slovenski oenik, kateri se brezplačno dopošlje.

Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej. 216 50-22

IVAN RAVNIKAR, CELJE

Telefon šte. 17.

priporoča svojo dobro založeno zalogo špecerijakega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov in čopičev. Kupuje in prodaja deželne pridelke in suhe gobe ter jih plačuje po najvišjih cenah. Zaloga najfinejšega čaja, ruma, zdravilnega konjaka, brinjevca in vina vseh vrst (lacrimae Cristi in drugih). Vsako konkurenco vzdržajočo kavo, surovo, kakor štirikrat na teden sveže žgano. 24

Premog iz Zabukovških jam (Buchberg), kateri je do danes najboljši, prodajam po originalnih cenah na cele železniške vozove, male vozove in na drobno v hišo postavljen.

Za namakanje črešenj, višenj in zelenih orehov pravo pristno vinsko žganje in slivovko. — Velika zaloga voščenenih in drugih sveč, toaletnega mila in kalodonta.

Sprejem **učenca** iz dobre hiše ter z primerno takoj šolsko izobrazbo. Na debelo in drobno. Poštna naročila se točno izvrše.

Slovenci! Kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

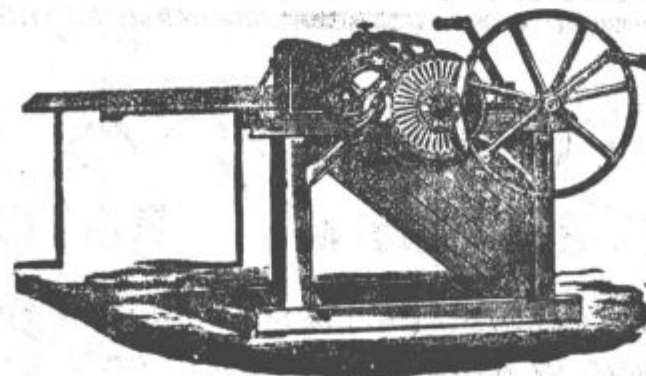
NOXIN

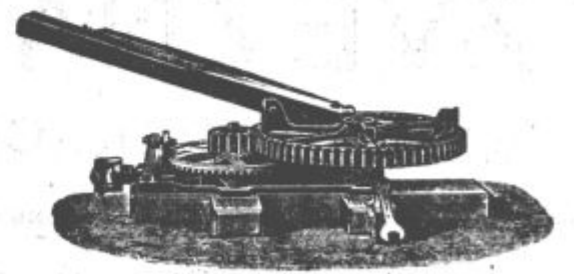
Najboljše mazilo za črevlje

Dobiti je v vseh boljših trgovinah. Glavni zastopnik za Spodnje Štajersko **Zalag. Druškovič & Valenčak Slov. Gradec.** 20-15

Velike skrbi

dela kmetu pomislek, kje naj dobi zadosti delavnih moči in če ima le kaj obsežno posestvo, mora si omisliti stroje. Opravičeno pa je marsikoga strah, kje naj kupi zanesljiv stroj, ker je med dobrimi izdelki tudi mnogo slabega. Ako hočete biti pošteno postreženi, obrnite se na domačo tvrdko:

Trgovina z železnino **'MERKUR'**, P. Majdič v Celju

ki ima vsak čas velikansko zalogo najboljših

mlatilnic na roko in gepelj, gepljev, navadnih čistilnic, kakor takih na 6, 7 in 8 sit, trijerjev, slamoreznic itd.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Samo

do 1. septembra se zaradi končane sezije prodaja cela zaloga letnega blaga po čudovito znižanih cenah

v trgovski hiši

na debelo in drobno

R. Stermecki, Celje

16 47-83

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KYEDER Žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-88

Kupujte narodni kolek!

Slovenci! Kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev ter ima sedaj nad 6 milijonov kron hranilnih vlog in nad 340.000 kron rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

80 48-30

ZVEZNA TRGOVINA CELJU

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2. ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

Velika zaloga svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila, trgovskih in odjemalnih knjig, zavitkov, papirnatih vreč itd. itd.

Časovni predmeti: papirnati krožniki, servijete, konfeti, serpentine, lampijoni in dr.

TRGOVINA S PAPERJEM, PISALNIM IN RISALNIM ORODJEM

LASTNA ZALOGA ŠOLSKIH ZVEZKOV IN RISANK

NAJVEČJA ZALOGA VSEH TISKOVIN ZA URADE IN PRIVATNIKE

CENIKI BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA.

K seziji priporoča:
Lampijone,
Serpentine,
Korijandoli,
Karte za tombolo in šaljivo pošto.

Brzojavi: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obratom.

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamnov in cementsa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sljenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lavanje napisov v iste.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vranksko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovinci, poslušajte se

79 48-30

južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico. da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno te v

Zacherlin

pomaga izorno kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Gustav Stiger Franc Zangger Viktor Wog Milan Hočevar Josip Matič Anton Ferjen Fried. Jakobwitsch Ivan Laurič Ranzinger & Hönigmann Rauscher Adler Ap.	Celje: Franc Pečnik Ivan Ravnikar Anton Kolenc Otto Schwarzl & Co. Ant. Preuz Peter Majdič Josefina Srimz Dobrna: Josip Sikošek Braslovce: Ivan Pauer Ant. Pisskan Videm: Joh. Nowak	Konjice: Franc Kupnik Trg Laško: Andr. Elsbacher Karl Hermann Hrastnik: Paul Bauerheim Josip Wouk Ljubno: Iv. Filipič F. X. Petek Sevnica: S. F. Schalk Ludovik Smole Alojz Matzeng Gomilsko: Franc Cukala	Vojnik: Franc Zotti herko Planina: Ludv. Scherre F. Wambrechtsteiner Mihael Jashinšek Gornjigrad: Jakob Božič Franc Scharb Pojčane: Ferdinand Ivanns Franc Kaučič A. P. Krautsdorfer Anton Schwetz Karl Sima	Mozirje: Rudolf Pevec Leopold Vukič Pristova: Maria Suppanz Ed. Suppanz Brežice: Franc Mathias Iv. Pinteric Uršič & Lipej Josip Boecio Žalec: Adalbert Globočnik Adalbert Geiss Vincenc Kveder J. Krašovic	Vitanje: Anton Jaklin Trbovlje: Franc Dežman Anton Krammer Jos. Moll Ivan Müller sen. Jos. Sporn Št. Jurij: Artman & Hostnik F. Kartin nasl. J. F. Schescherko Velence: Karl Tischler Josip Wutti St. Paul b. P. N. Zanier & sin
--	--	--	--	---	---

Moderno sukнено, volno svileno in perilno blago radi prevelike zaloge odslej po iznenadno znižanih cenah priporoča tvrdka

Karol Vanič ✻ Celje ✻ Narodni dom